

ת"פ (רמלה) 6830-10-21 - מדינת ישראל נ' פלוני

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 6830-10-21 מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ 5437-12-23 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופט אייל כהן

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם פלוני

ב"כ המאשימה

ב"כ הנאשם עו"ד וולף

גזר דין

עניינו של גזר הדין בעונש הראוי לנאשם בגין ביצוע שלש עבירות הפרת צו פיקוח על עברייני מין.

הסדר הטיעון וכתבי האישום

1. הנאשם הורשע ביום 20.3.23 על פי הודאתו במיוחס לו בכתב האישום המתוקן (במ/1, הסכם במ/1א; ולהלן גם: "ההליך המקורי"), האוחז שני אישומים. הנאשם הורשע כאמור במסגרת הסדר שלא כלל הסכמה עונשית. עם זאת הוסכם כי הנאשם יעתור לקבלת תסקיר ואילו המאשימה תותיר את הסוגיה לשיקול דעת בית המשפט.

ביום 7.3.24 הורשע הנאשם על פי הודאתו במיוחס לו בכתב האישום מושא ת"פ (רמלה)

5437-12-23. לבקשת הנאשם תיקו זה צורף להליך המקורי (להלן: "התיק המצורף").

2. על פי כתב האישום המתוקן מושא ההליך המקורי בו הודה (במ/1), ביום 25.3.20 הוטל על הנאשם במסגרת ת"פ (רמלה) 51960-01-20 צו פיקוח מכוח סע' 12 לחוק ההגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: "צו הפיקוח"). במסגרת צו הפיקוח נאסר על המשיב, בין היתר, לצרוך משקאות אלכוהוליים; לשהות במחיצת קטינות בנות משפחה שלא בנוכחות צמודה של בגיר המודע להרשעותיו בתחום המין ולאותה מגבלה, אשר אושר ע"י קצין הפיקוח; וכן נקבעה הרחקה ממקומות כינוס לקטינים ובכלל זה גני שעשועים ופארקים.

במועד הרלוונטי התגורר הנאשם בבית אימו שב..... עניינו של האישום הראשון בכך שביום 19.3.21 בשעה 10:30 לערך, שהה הנאשם בגן משחקים הסמוך לבתי ספר ברמלה וכן בפארק "עופר", כשבחזקתו שני בקבוקי בירה המכילים אלכוהול. הנאשם התיישב בפארק וצרך את תכולת הבקבוקים. בהמשך סירב לבקשת קצין פיקוח לחדול מצריכתם. בכך הפר את צו הפיקוח לרבות תנאי מתנאי הכלולים בו.

עניינו של האישום השני בכך שביום 17.5.21 בשעות הבוקר, התהלך הנאשם בגן משחקים הסמוך לבית ספר ברמלה וכן בפארק "עופר", בדרך לטיפול רפואי. בכך הפר את צו הפיקוח לרבות תנאי מתנאי הכלולים בו.

3. על פי כתב האישום מושא התיק המצורף בו הודה, צו הפיקוח ניתן לתקופה בת 4 שנים וזאת עד ליום 30.1.24 וכלל בין היתר את האישור בדבר שהייה במחיצת קטינות (כמצוין לעיל). במועד הרלוונטי התגורר הנאשם בבית הוריו שב..... ביום 2.7.23 סמוך לשעה 16:53 שהה הנאשם בביתו עם שתי קטינות בנות משפחה, ילדות 2007 ו-2020, ללא נוכחות של בגיר נוסף, למרות שידע כי בכך הוא מפר את תנאי צו הפיקוח.

4. לאור כלל האמור הורשע הנאשם בשלש עבירות שעניינן הפרת צו פיקוח, לפי סע' 22(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006.

תסקיר שירות המבחן

5. לאחר דחייה שהתבקשה ע"י שירות המבחן התקבל בעניינו של הנאשם **תסקיר מיום 24.12.23**. מן התסקיר עלה בין היתר כי הנאשם רווק המתגורר בבית הוריו, מוכר כסובל מסכיזופרניה פרנואידית, אינו עובד ומתקיים מקצבת הביטוח הלאומי. הנאשם עלה ארצה בגיל 7, ולמד בתיכון ללא תעודת בגרות. בגיל 17 החל מצבו הנפשי להידרדר- להערכת אימו, בשל שימוש בסמים שהחל באותה עת. הנאשם אושפז פסיכיאטרית מספר פעמים בכפייה, לאחר התקפים פסיכוטיים שלוו באלימות כלפי בני משפחתו. עם זאת הוא נמנע מלשתף פעולה עם גורמי טיפול משך השנים, סירב לטיפול תרופתי ולכל ניסיון שיקום. הנאשם חסר מעש ונעדר כל שגרת יום. בד בבד הוא נוהג לצרוך אלכוהול באופן בלתי מבוקר.

6. בנוסף לאמור, הנאשם סובל מליקויי בריר הלב ומאי ספיקת לב ואף שהה באשפוז ממושך

ובשיקום במהלך שנת 2023. הנאשם מזניח את מצבו הרפואי, אינו מקפיד על בדיקותיו כנדרש וכפי הנראה אינו נוטל תרופות באופן סדיר. הורי הנאשם מתמודדים עם קשיים בריאותיים ומתקשים לדאוג לצרכי הנאשם.

7. עוד עלה מן התסקיר כי לחובת הנאשם 7 הרשעות קודמות בגין עבירות אלימות, מין והפרות צווי פיקוח. בגין אלה נדון למאסרים בפועל ולמאסרים מותנים. בד בבד נמצא הנאשם בלתי כשיר לעמוד לדין בשלשה הליכים. שירות המבחן הוסיף וציין כי הנאשם מוכר לו מהליכי מעצר קודמים שגם בהם סירב לשתף פעולה ובהתאם נמנע השירות מלהמליץ על שחרורו. הנאשם מסר לקצין המבחן כי הוא אינו מבין מדוע הוטל עליו צו פיקוח ומדוע נאסר עליו לצרוך אלכוהול. הנאשם הכחיש ביצוע עבירות מין בעבר, שלל כל נזקקות טיפולית וטען כי יחידת "צור" מתנכלת לו.

8. השירות המשיך וציין בתסקירו כי בהערכת מסוכנות מינית שנערכה בינואר 2020 עלו בין היתר נתונים אלה: הנאשם מתקשה לווסת את דחפיו המיניים ונעדר תובנה למצבי סיכון העלולים להוביל להישנות ביצוע העבירות. הנאשם נעדר מוטיבציה לשיקום, הליכים משפטיים לא היוו עבורו גורם מרתיע והוא נעדר גורמי תמיכה המסוגלים להוות עבורו גורם ממתן ומפקח. הנאשם בעל קווים אישיותיים אנטי סוציאליים ודפוס התנהגות אימפולסיבי ואלים, על רקע שימוש לרעה בחומרים פסיכו-אקטיביים. לאור האמור מסוכנותו המינית הוגדרה כגבוהה.

9. לאור כל האמור הערכת שירות המבחן היא כי הנאשם הוא עבריין מיד רצדיביסט אשר נדרש לשילוב במסגרת סגורה. משלא נוצר בסיס להמלצה טיפולית-שיקומית, השירות נמנע מלהמליץ על הארכת מאסר מונה התלוי ועומד נגדו וחלף זאת המלצתו היא להשתת ענישה קונקרטי ומרתיעה.

קורות ההליך לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן

10. בישיבת יום 26.12.23 הוריתי על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם, לבקשתו ועל אף התנגדות המאשימה. לאחר שלא התייצב בפני הממונה, נעתרתי לבקשת הנאשם לשליחתו פעם נוספת לאור הסברו לפיו הימנעותו מלהתייצב נבעה מקושי ביצירת קשר עימו. בבקשתו מיום 26.2.24 עמד הממונה בפירוט על מורכבות מצבו הנפשי והרפואי- פיזי של הנאשם ועתר לדחיית מועד לשם קבלת מידע רפואי נוסף על אודותיו, וכן חוות דעת רפואית. לאחר שבקשה זו התקבלה, שב הממונה ועתר בבקשה נוספת, מיום 17.4.24, לקבלת מידע רפואי נוסף לצורך השלמת חוות דעתו.

11. הנאשם נמנע מלהתייצב לדיון ביום 12.5.24, לכאורה בשל מחלתו. בדיון זה עתר ב"כ הנאשם למתן צו המופנה לבי"ח פסיכיאטרי, לשם קבלת מידע רפואי המבוקש ע"י הממונה. הצו ניתן כמבוקש. לאחר האמור הוגשה חוות דעת הממונה מיום 25.6.24. מחוות הדעת עלה בין היתר כי הנאשם סובל מבעיה לבבית משמעותית ומסכיזופרניה. לדבריו הוא מוכר בביטוח הלאומי כבעל נכות בשיעור 40%, אין הוא עובד מזה שנים רבות ואין הוא מסוגל לעבוד. עוד צוין שימוש בסמים בעבר ברקע אישפוזים פסיכיאטריים בכפייה. במהלך מאסריו בעבר שהה הנאשם בתנאי השגחה ופיקוח וכן במסגרת מב"ן. חוות הדעת המשיכה ופירטה על אודות מסוכנותו המינית של הנאשם והמגבלות שהוטלו עליו בהתאם. לאור כל האמור נקבע כי הנאשם אינו כשיר לביצוע עבודות שירות, אף לא במגבלות וכי אי כשירותו "טוטאלית".

12. בישיבת יום 25.6.24 עתר הסניגור לכך כי על אף האמור בחוות דעת הממונה, הלה יבחן פעם נוספת באם אפשר לשלב את הנאשם בעבודה כלשהי. המאשימה התנגדה למבוקש אך שינתה

בהגינותה מעמדתה זו בהמשך הדיון.

13. בחוות דעת הממונה מיום 11.7.24 שב הוא על קביעתו לפיה הנאשם בלתי כשיר לביצוע עבודות כלשהן וזאת בהתאם לקביעות רפואיות מטעם רופאה אשר בחנה בשנית את מצבו. לאחר האמור נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, בישיבת יום 18.7.24.

טיעוני הצדדים לעונש

14. **ב"כ המאשימה** הפניתה בפתח טיעונה לעברו הפלילי של הנאשם. מן המרשם הפלילי (ת/1) עולה כי ב- 3 הליכים שונים הופסקו ההליכים נגד הנאשם בשל אי מסוגלות לעמוד לדין בגין מחלת נפש. כמו כן לחובתו 7 הרשעות קודמות, בגין רצף עבירות מין שונות, עבירות אלימות ועוד. בגין אלה נדון הנאשם בין היתר לשישה מאסרים בפועל, לתקופות שבין חודשיים ועד ל- 18 חודשי מאסר. 5 פעמים הופעלו מאסרים מותנים נגד הנאשם. בד בבד תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה (ת/2) חב הפעלה, בן 3 חודשים.

15. המאשימה עמדה על פגיעת הנאשם בערכים המוגנים שעניינם הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין וכיבוד צווים שיפוטיים. לשיטתה עסקינן במידת פגיעה משמעותית באלה, וציינה כי לא ניתן ליתן אמון בנאשם. ביחס לעבירות מושא ההליך המקורי צוין כי הנאשם צרך אלכוהול שהוא כידוע משנה תודעה ומסיר עכבות, וסירב לחדול ממעשיו על אף בקשת קצין הפיקוח. עוד עמדה המאשימה על נסיבות ביצוע העבירות, משכן וחומרתן. המאשימה עתרה לקביעת מתחם עונש כולל שכן המדובר בהפרות של אותו צו פיקוח. עוד הפניתה לפסיקה ועתרה בהתאם לה לקבוע מתחם עונש הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד לשנת מאסר בצד ענישה נלווית.

16. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ציינה המאשימה כי לנאשם שתי הרשעות בגין הפרות צו פיקוח וכי לא היה במאסרים שהושתו ובמאסרים מותנים שהופעלו כדי להרתיע את הנאשם מלבצע עבירות נוספות. את העבירות ביצע על אף קיומו של המאסר המותנה. מן התסקיר עלה בין היתר כי עסקינן ברצדיביסט נעדר תובנה, בעל מסוכנות גבוהה אשר הומלץ כי תושת עליו ענישה מוחשית ומרתיעה. אמנם יש לזקוף לזכות הנאשם את הודייתו והחיסכון בזמן השיפוטי ועם זאת מצבו הנפשי המורכב יכול לשמש בד בבד הן כנסיבה מקילה והן כנסיבה מחמירה שכן הנאשם ממאן לשתף פעולה עם גורמי טיפול. לאור האמור עתרה המאשימה להפעלת המאסר המותנה במצטבר לעונש מאסר בן 8 חודשים כך שבסה"כ ירצה הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל וכן מאסר על תנאי.

17. **ב"כ הנאשם**, מנגד, ציין בטיעונו כי הנאשם כה חריג בנסיבותיו עד כי כל עונש שיושת עליו לא יהא צודק, וזאת לאור ההכרח שבהפעלת המאסר המותנה. לשיטת ההגנה העבירות שבוצעו אינן מצויות ברף גבוה של חומרה. הנאשם חולה בסכיזופרניה- מחלה אותה כינה הסניגור כ"נוראית" ומחייבת התמודדות יום- יומית. הנאשם מתגורר עם הוריו בדירת שלשה חדרים, בה מתגוררים בסה"כ 5 נפשות. אימו לקתה בסרטן ומאושפזת אונקולוגית. הנאשם נעדר מעגלי תמיכה, נעדר יכולת תפקוד רבות יכולת לשכור דירה או לעבוד ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי בשל מחלתו.

18. הפרת הצו מושא האישום הראשון באה לידי ביטוי בכך שהנאשם ישב תחת עץ ושתה שני בקבוקי בירה. עניינו של האישום השני בכך שהנאשם עבר דרך גן משחקים כשקצין הפיקוח הולך אחריו כשהוא בדרכו לקבלת טיפול רפואי בקופת החולים- זריקה, בשל הסכיזופרניה. עניינו של התיק

המצורף בכך שכאשר הגיעו אחייניותיו של הנאשם לביקור בבית הוריו הוא שהה עימן בבית על אף שהאם לא שהתה בו. הסניגור הוסיף וציין כי אין לנאשם שליטה על זהות באי הבית וכי על דרך הכלל הוא ממתין מחוץ לבית בעת ביקורים מעין אלה.

19. ב"כ הנאשם המשיך והפנה גם למצבו הרפואי- פיזי הירוד של הנאשם, הכולל אי ספיקת לב, סכרת ועוד, אשר בעטיים הומלץ כי יעבור להתגורר במסגרת לתשושים (תיעוד רפואי נ/1). הנאשם סובל מתחלואה משולשת שכן הוא מכור לאלכוהול בנוסף למחלותיו הפיזיות ומחלת הנפש ממנה הוא סובל. משכך הנאשם מסכן ואומלל ה"נופל בין הכיסאות" בהעדר יכולת למצוא פתרון למצוקותיו. הסניגור עמד על הניסיונות לשפר את מצבו המשפטי של הנאשם באמצעות פנייה לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות והדגיש כי אי כשירותו לביצוע עבודות שירות נובעת מנסיבות שאינן תלויות בו- קרי, מצבו הרפואי הלא שפיר. הנאשם נמצא בפני שוקת שבורה ואין בפני בית המשפט ברירה אלא להטיל עליו מאסר בפועל לאור קיומו של מאסר מותנה חב הפעלה. עוד ציין כי בשל המצב הביטחוני בעת הזו, קיימת צפיפות רבה במתקני הכליאה שבעטיה אסירים לנים על הארץ וזאת בניגוד לקביעות בג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' נ' שר הפנים ואח'** (13.6.17) בעניין שטח המחייה. גם מטעם זה יש להקל בדינו. עוד הפנה לדו"ח הוועדה לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים בראשות כב' השופטת (לשעבר) דורנר.

20. הסניגור הפנה לפסיקה המלמדת על כי בתי המשפט מתחשבים במקרי קיצון כפי עניינו של הנאשם: כך למשל, בית המשפט נמנע משליחת נאשם למאסר בפועל לאחר שלא נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות וזאת בשל לקותו הנפשית וחלוף זמן רב מעת ביצוע העבירה [ע"פ 2383/16 **קאעוד תמימי חמזה נ' מדינת ישראל** (2.1.17)]. בית המשפט רשאי לסטות לקולה ממתחם העונש משיקולי צדק, כאשר הדבר נובע ממצב רפואי [ענין **לופוליאנסקי** בע"פ 4456/14 **אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.15)]. הסניגור הפנה לפסיקות ערכאות דיוניות בהן בתי משפט נמנעו משליחת נאשמים למאסר ממשי תוך סטייה ממתחם העונש בשל מצב רפואי מורכב, וזאת גם בדרך של הארכת מאסר מותנה חלף הפעלתו.

לשיטת ההגנה גם הפסיקה אותה הציגה המאשימה מלמדת על הצורך בדבר הקלה עם הנאשם. כך משום שעניינה של אותה פסיקה בנאשמים שהיו עצורים בעת גזירת הדין, ריצוי מאסר בעבודות שירות לא היה רלוונטי בעניינם ועונשי המאסר שהושתו עליהם היו קצרים ביותר.

21. לאור האמור עתר ב"כ הנאשם לקביעת מתחם עונש הנע בין מאסר מותנה ועד למאסר בן מספר חודשים לריצוי בעבודות שירות. באשר לעונש הראוי עתר להשתת עונש מאסר שלא יעלה על זה אשר אין מנוס מהטלתו לאור הפעלת המאסר המותנה. בכך ייעשה איזון בין מורכבות מצבו של הנאשם ולבין האינטרס הציבורי.

22. **הנאשם** ציין כי קציני הפיקוח כותבים עליו "שטויות" והוסיף כי הוא מצטער. לדבריו כשעבר דרך הפארק עשה כן משום שלא הייתה בפניו דרך אחרת להגיע לקופת החולים.

דין וגזירת הדין

23. **מתחם העונש ההולם** נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך המוגן בעבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

24. **הערכים החברתיים** המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירות הם ההגנה על ביטחון הציבור והחשיבות שבכיבוד צווים שיפוטיים.

25. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה הפרת צו פיקוח מלמדת על מנעד רחב של ענישה המשתנה בהתאם לאופי ההפרה תדירותה ועוצמתה. ניתן להבחין בין מקרים בהם מהות ההפרה היא ביצוע או ניסיון ביצוע עבירת מין, כמו גם הפרה הנעשית בזיקה לעבירות מין (כהחזקת תיעוד צילומי) ולבין הפרה שאינה כזו (כגון התחמקות ממפגש עם קצין פיקוח). מנעד הענישה נע בין מאסר מותנה ועד למאסרים בפועל בני מספר חודשים ואף שנה. להלן, באופן בלתי ממצה, מספר דוגמאות:

א. רע"פ 5556/24 אלעד קרוואני נ' מדינת ישראל (9.7.24): המבקש - בעל עבר מכביד בעבירות מין בקטינים - הורשע על פי הודאתו בשש עבירות הפרת צו פיקוח בכך ששהה בקרבת בריכות ומלתחות בהן שוהים קטינים. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 5 ועד 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, והשית מאסר בפועל בן 6 חודשים ומאסר מותנה. ערעור המבקש נדחה וכך גם בקשתו למתן רשות ערעור.

ב. רע"פ 6521/23 דוד חוצ'ינסקי נ' מדינת ישראל (10.9.23): המבקש - בעל עבר מכביד בעבירות מין - הורשע בהפרת צו פיקוח בכך שטבל במעיין בו נכחו קטינים, כשהוא בעירום. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר והשית מאסר בפועל בן 12 חודשים; הפעלת מאסר מתונה שחציו בחופף ובסה"כ 17 חודשי מאסר וכן מאסר מותנה. ערעור המבקש נדחה וכך גם בקשתו למתן רשות ערעור.

ג. רע"פ 6870/21 מרדכי דהן נ' מדינת ישראל (19.10.21): המבקש הורשע על פי הודאתו בהפרת צו פיקוח בכך שהחזיק במחשב-לוח ("טאבלט") תמונות של נערות צעירות הלבושות בבגדי ים. בית משפט השלום קבע מתחם שבין מאסר מותנה ל- 8 חודשי מאסר בפועל. נקבע כי ראוי כי עונשו יהא בעבודות שירות ועם זאת לאחר שנמצא כי הוא אינו יכול לבצען בשל סירוב מעסיקים להעסיקו, גזר מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך 3 שנים וצו של"צ בהיקף 300 שעות. ערעור המדינה התקבל. ערכאת הערעור השיתה על המבקש מאסר בפועל בן 3 חודשים בציינה כי אין היא ממצה את הדין, תוך ביטול צו השל"צ והותרת המאסר המותנה על כנו. בקשת רשות ערעור נדחתה.

ד. רע"פ 1209/18 פלוני נ' מדינת ישראל (18.2.18): המבקש הורשע בהפרת צו פיקוח בכך שהקים דוכן ספרים במרכז אקדמי על מנת למכרם וזאת בלא אישור קצין הפיקוח. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה ועד ל- 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, והשית מאסר מותנה בן 4 חודשים וקנס. ערעור המבקש נדחה וכך גם בקשתו למתן רשות ערעור.

ה. עפ"ג (י-ם) 17512-12-23 ישעיהו מרקוביץ נ' מדינת ישראל (22.1.14): המערער הורשע על פי הודאתו בהפרת צו פיקוח בכך שמשך כשלוש שנים נפגש פעמים רבות עם קטין, בביתו, בניגוד לצו. המערער נדון למאסר בן 30 יום וכן מאסר מותנה. ערעור

המערער נדחה בעוד ערעור המדינה התקבל. ערכאת הערעור קבעה כי מתחם העונש נע בין חודש לשנת מאסר בפועל. עונשו של המערער-המשיב הוחמר כדי חודשיים מאסר בפועל תוך הבהרה כי הדבר נעשה לאור כך שערכאת הערעור אינה ממצה את העונש.

ו. עפ"ג (י-ם) 6621-09-22 **מדינת ישראל נ' מחמד שמאסנה** (26.1.23): המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע ארבע עבירות שעניינן הפרת צו פיקוח בכך שעבד במקום עבודה בקרבת קטינות וצרך סם מריחואנה. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם מתחיל במאסר מותנה וכי יש למקם את הנאשם בתחתיתו. על הנאשם נגזר מאסר מותנה, קנס וצו מבחן. ערעור המערער על קולת העונש נדחה.

ז. עפ"ג (י-ם) 64344-08-21 **ערן מידן נ' מדינת ישראל** (13.4.22): המערער הורשע על פי הודאתו בהפרת צו פיקוח ושיבוש מהלכי משפט. המערער הפר את הצו בכך שבמשך מספר חדשים, במספר פעמים שונות התחמק מקצין המבחן, נמנע מלשוחח עימו וכן נמנע מלהתייצב בתחנת משטרה על אף שהקצין הורה לו לעשות כן. המערער נדון למאסר בפועל בן 5.5 חודשים ולמאסר מותנה. בשים לב לעברו המכביד, מסוכנותו ודפוסיו העברייניים, ערעורו נדחה.

ח. עפ"ג (מרכז) 48459-12-14 **סהל נ' מדינת ישראל** (8.2.15): המערער הורשע על פי הודאתו בכך שהפר בשלש הזדמנויות צו פיקוח. עניינן של ההפרות בכך שסירב לדרישת קצין הפיקוח לערוך לו בדיקת אלכוהול ובעבירה של נהיגה תחת השפעת אלכוהול, ללא רישיון וללא ביטוח. בין הצדדים סוכם בעת ניהול ההליך בבית משפט השלום כי בכפוף לקבלת תסקיר חיובי הנאשם ירצה מאסר בעבודות שירות. בהינתן כי תסקירו לא היו חיוביים, המערער נדון למאסר בפועל בן 6 חודשים, מאסר מותנה ופסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. ערעורו נדחה.

26. **נסיבות ביצוע העבירה - עסקינן ב"אירוע אחד"**, אשר כלל שלש הפרות של אותו צו פיקוח, כמבואר לעיל. ההפרות אינן מצויות במדרג גבוה של חומרה ומהותן אינה בזיקה לביצוע עבירות מין. לא נגרם נזק כתוצאה מביצוע ההפרות. עם זאת הנזק הפוטנציאלי שיכול היה להיגרם הוא הסרת עכבות בשל צריכת אלכוהול ו"הצבת" הנאשם את עצמו במקום בו עלול היה יצרו המיני לגבור עליו עד כדי ביצוע עבירות מין נוספות או ניסיון לעברן. ניכר כי העבירות בוצעו בקלות ראש, ע"י נאשם המצוי בקרבה לסייג האחריות הפלילית. הקרבה לסייג נלמדת הן ממחלת הנפש בה לקה וקורותיה, והן מכך כי בעבר הופסקו הליכים נגד הנאשם לא פחות משלש פעמים, בשל מחלת הנפש. בנסיבות אלה קיים ספק-מה באשר ליכולת הנאשם להפנים את חומרת מעשיו.

27. בהינתן האמור לעיל ובדגש על מצבו הנפשי-רפואי הייחודי של הנאשם, מצאתי לקבוע מתחם הנע בין חודש מאסר ועד 6 חודשי מאסר, אשר אפשר וירוצו בעבודות שירות.

28. **באשר לקביעת העונש המתאים בגדרי המתחם** - כאן רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

לחומרה שקלתי את עברו הפלילי המכביד של הנאשם, גם בעבירות בהן הורשע בהליך דנן, כמו גם כי לא היה במאסרים שהושתו עליו, הפעלת מאסרים מותנים וקיומו של מאסר מותנה כדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות.

לקולה שקלתי בראש ובראשונה את מצבו הכללי הייחודי של הנאשם כמי הסובל מתחלואה "משולשת": הנאשם סובל שנים רבות משילוב של בעיות נפש חמורות, בעיות רפואיות גופניות משמעותיות, וצריכת אלכוהול מרובה. כפי טענת הסניגור המלומד, הנאשם אכן לא בחר בבעיותיו הרפואיות הקשות שהן בגדר גזירת גורל המקשה על התמודדותו עם קשיי החיים. אף ספק עד כמה מסוגל הנאשם להתמודד במצבו עם חיבתו לטיפה המרה. בהתאם לאמור מצבו הכללי רחוק מלהיות שפיר שכן הוא נמנע מלעבוד מזה שנים רבות ומכלה את ימיו בחוסר מעש. בד בבד הנאשם נעדר יכולות תפקוד בסיסיות ונקל לשער כי מצבו היה חמור עוד יותר אלמלא סיועה של אימו, הלוקה כעת אף היא במחלה קשה.

הנאשם סובל מנסיבות חיים קשות אשר בשל מאפייניהן עניינו "נופל בין הכסאות". המאשימה טענה כי מצבו המורכב של הנאשם יכול לשמש הן כנסיבה לקולה והן כנסיבה לחומרה, וזאת משום שהוא ממאן לשתף פעולה עם גורמי טיפול ושיקום. אין דעתי כדעתה. מצבו המורכב של הנאשם משמש כנסיבה לקולה בלבד. הנאשם אמנם נמנע ממימוש אפיקי טיפול ושיקום, אלא שדווקא העובדה כי הוא עושה כן משך שנים רבות מחזקת את המסקנה כי הוא נעדר או כמעט נעדר יכולת ממשית לעשות כן, בשל מיהותו ומגבלותיו. מסקנה זו מתחזקת לנוכח הימנעות הנאשם מלטפל גם במצבו הרפואי-הפיזי הלא שפיר. קשה להניח כי אדם בר דעת ובעל יכולת יבחר משך שנים במודע להימנע מלנסות ולסייע לעצמו, ויסרב לידיים המבקשות לחלצו מאימת המאסר.

עוד שקלתי לקולה כי הנאשם אינו כשיר לביצוע עבודות שירות שלא בשל טעמים הנובעים מבחירותיו, כי אם בשל מגבלותיו כמבואר לעיל.

בצד הצורך להגן על החברה מפני ביצוע ההפרות בהן הורשע הנאשם, לא ניתן להתעלם מכך כי מצבו המורכב והקשה ייחודי וכי שורת הצדק מחייבת הקלה משמעותית עימו בגזירת הדין.

בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, לא למותר יהא להזכיר כי מצויים אנו בחודש אלול, הוא חודש הרחמים והסליחות.

משכך, מצאתי כי בהעדר יכולת להשית על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות, ובאין מנוס מהפעלת המאסר המותנה, יש להשית על הנאשם עונשי מאסר בפועל אשר משכם הכולל יעלה במעט על זה אשר השתתו מחויבת בנסיבות.

בכך יבוא לידי ביטוי האיזון הראוי בנסיבות בין אינטרס הציבור ולבין אינטרס הנאשם.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל בן 2 חודשים.

2. הפעלת מאסר מותנה בן 3 חודשים, מת"פ (רמלה) 49983-03-19. המאסרים ירוצו בחופף ובמצטבר האחד לאחר, כך שסה"כ ירצה הנאשם 4 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 13.10.24 בשעה 9:00, בכלא הדרים, כשבידו תעודת זהות ועותק מגזר דין זה.

3. 3 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור על העבירה בה הורשע.

זכות ערעור כחוק בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי מרכז.

ניתן היום, כ"א אלול תשפ"ד, 24 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.